

deklici lepo skrbel. V zvezi z odnosom moških do žensk in skrbi za (nezakonske) otroke so ljudje v Podsredi dejali, da poznajo tudi primere, ko so se možje večkrat ženili le zaradi dot, ki so jih dobili, in se ne ozirali na ljubezen do bodoče žene.

V vasi ni bilo navade, čeprav so ljudje zanjo slišali, da bi na prvo poročno jutro nevesta kot znak nedolžnosti ob vstopu v zakon morala tašči pokazati okrvavljeno rjuho.

Nedolžnost kot oznaka je žensko spremljala vse do smrti. Če so ženske do svoje smrti ostale nedolžne in neporočene, so bile kot pripadnice "Marijine družbe" pokopane v belem oblačilu, čeprav so bile stare morda že 70 let. Tudi bele rože na vencih in beli trakovi na pogrebu so simbolizirali (za oba spola), da je bil(-a) umrl(-a) še mlad(-a) (nekako do 35. leta) in neporočen(-a) (za poročene so naredili vence z rdečimi ali rumenimi rožami). Za take so naredili tudi belo krsto.

Zmago Šmitek

UMIŠLJENEMU Oponentu

*"Metoda, ločena od modrosti, priklene človeka na samsaro, svet trpljenja, brez možnosti izhoda."
(budistična razlaga)*

V azijski sopari sem prebral nič hladnejši polemični prispevek Slavka Kremenška (Glasnik SED 36/1996, št. 1, str. 27-29) v rubriki z obetajočim naslovom *Obzorja stroke*. Kremenšek piše, da je moj umišljeni oponent, kar je morebiti v kakšni zvezi z budističnim naukom, da je svet konec koncev le iluzija. Sledeč tej ideji, ali tudi ne, pa se je žal spet izognil komentarju o večini strokovnih dilem, ki sem jih zastavil v zborniku *Razvoj slovenske etnologije od Štreklja in Murka do sodobnih etnoloških prizadevanj*.

Zagotovo sem Kremenšku hvaležen za vse, kar je nekdaj storil zame. Vendar je zanimivo, da sem si zdaj prislužil njegov očitek neznačajnosti predvsem zato, ker sem se zavzel za zaščito svojih avtorskih pravic, ki jih je doslej skušal zamolčati (glej geslo *Etnologija* v Enciklopediji Slovenije). Bi kdo drug, ne glede na posledice, na mojem mestu ravnal kaj drugače?

S svojim pisanjem je Kremenšek tudi relativiziral zagotavljanja, da mi je v celoti predal odgovornost in skrb za neevropsko etnologijo na ljubljanskem oddelku Filozofske fakultete in da "že zdavnaj nima več opravka" s tem študijskim predmetom. Zakaj potem toliko hude krvi; čemu poglobljanje

v predmetnik in iskanje bolj ali manj mogočih grehov in napak v tem, za Kremenška povsem postranskem, segmentu etnologije?

Spočetka sem sklenil dr. Kremenšku odgovoriti podrobneje in bolj argumentirano. Temu sem se odrekel že naslednji trenutek, ko sem odkril, da ni pravilno navedel niti osnovnih podatkov o moji razpravi, na katero je stresel svoj srd. Besedilo, ki sem ga v resnici napisal in objavil, sem naslovil *Nevropska etnologija v Sloveniji ali koliko daleč vidimo* (gre za vprašanje, do kod sploh sega naš vid ali razumevanje). Kremenšek pa vztrajno citira *...kako daleč vidimo* (kar je mogoče razumeti, kot da bi res kam daleč videli!). Razlika je dovolj pomembna, da lahko ugotovim neresnost in nestrokovnost že v Kremenškovem začetnem pristopu k stvari. Tega si avtor, ki skuša dokazati "Šmitkova izkrivljanja", pač ne bi smel privoščiti. Ker očitno res govorimo različne jezike slovenščine, tudi jaz menim, da bo vsaka nadaljnja razprava brezplodna.

Svojemu umišljenemu oponentu pošiljam lep pozdrav.

Z. Šmitek
Jakarta, maj 1996